תוראה أور • الباراشات מקץ • مامار 7

רני ושמחי בת ציון כו'

«غنّي وابتهجي يا ابنة صهيون»

إهداء تكريمًا لـ

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

والد الريبي، ريب ليفي يتسحاق

LikuteiTorah.com

الباراشا الحاسيدية

/likuteitorah.com/ar/torah-ohr/mikeitz/7

1 **רני ושמחי בת ציון כו׳. להבין למה נק׳ כנס״י** [כנסת ישראל] **בשם בת כמו בת ציון בת ירושלים.**

«غنّي وابتهجي يا ابنة صهيون» إلخ. [ينبغي لنا] أن نفهم لماذا تُسمّى جماعة إسرائيل باسم «ابنة»، كما في «ابنة صهيون» و«ابنة أورشليم».

הנה איתא במדרש משל למלך כו׳ לא זז מחבבה עד שקראה בתי כמ״ש שמעי בת וראי והטי אזנך ושכחי עמך ובית אביך ויתאו המלך יפיך כו׳ (ופי׳ יפיך הוא כמו בחי׳ רעיתי יפתי).

والآن، ورد في المدراش: «[مثل] ملك» إلخ: «لم يفتأ يحبّها حتى دعاها: ابنتي»، كما هو مكتوب: «أصغي يا ابنة وانظري، وأميلي أذنك؛ وانسي شعبك وبيت أبيك، فيشتهي الملك جمالك» إلخ. (ومعنى «جمالك» يشبه مرتبة «حبيبتي، جميلتي».)

לא זז מחבבה עד שקראה אחותי וכמ״ש אחותי רעיתי.

«لم يفتأ يحبّها حتى دعاها: أختي»، كما هو مكتوب: «أختي، حبيبتي».

לא זז מחבבה עד שקראה אמי וכמ״ש צאנה וראנה בנות ציון במלך שלמה בעטרה שעטרה לו אמו כו׳ וכתיב הקשיבו אלי עמי ולאומי אלי האזינו ולאמי כתיב:

«لم يفتأ يحبّها حتى دعاها: أمّي»، كما هو مكتوب: «اخرجن وانظرن، يا بنات صهيون، إلى الملك سليمان (**שלמה**)، بالتاج الذي توّجته به أمّه» إلخ؛ ومكتوب أيضًا: «أصغوا إليّ يا شعبي، وأصغوا إليّ يا أمّتي (**לאומי**)»: فهي مكتوبة [بحيث يمكن قراءتها] **לאמי**، «أمّي».

2 **והנה להבין ענין ג׳ בחי׳ אלו בעבודת ה׳ שיש ג׳ מדרגות בישראל שע״ש** [שעל שם] **כך נקראו בבחי׳ הללו.**

والآن، [ينبغي لنا] أن نفهم شأن هذه المستويات الثلاثة في خدمة **ה׳**: فهناك ثلاث مراتب بين إسرائيل، ولذلك سُمّيت هذه الفئات بهذه الأسماء.

וצריך להבין מ״ש נר הוי״ה נשמת אדם שהנשמה קרויה נרה של שם הוי״ה. והרי פעם אמר הכתוב כי אתה נרי ה׳ שהוא ית׳ נק׳ נר של נש״י [נשמות ישראל].

ويجب أن نفهم ما كُتب: «نفس الإنسان هي مصباح اسم **ה׳** (**הוי׳** / **שם הוי׳**، Havayah)»؛ أي إن النفس تُسمّى مصباح اسم **ה׳**. لكن الكتاب يقول في موضع آخر: «لأنك أنت سراجي، **ה׳**»؛ فهو، تعالى، يُسمّى مصباح نفوس إسرائيل.

3 **והענין כי הנה כתיב כל הנשמה תהלל יה. פי׳ תהלל מלשון בהלו נרו כו׳ לשון הארה.**

والتفسير هو: قد كُتب: «لتسبّح (tehallel ,**תהלל**) كلُّ نفسٍ **יה**». ولفظة **תהלל** مأخوذة من التعبير «حين أضاء مصباحه» (behilo ,**בהלו**)، وما إلى ذلك؛ فهي تدلّ على الإشراق.

וביאור הדבר כי הנה כתיב אני ה׳ לא שניתי ואתה הוא קודם שנבה״ע [שנברא העולם] **ואתה הוא כו׳.**

وبيان الأمر: قد كُتب: «أنا **ה׳** لم أتغيّر»؛ وكذلك: «أنت هو قبل أن يُخلق العالم، وأنت هو»، وما إلى ذلك.

4 **ואינו כדמיון הנשמה שמתפעלת ומקבלת שינויים ממקרי הגוף לפי שמלובשת ממש בתוך לבושי הגוף בג׳ לבושיה שהם מחדו״מ** [מחשבה דבור ומעשה]

فهو ليس كالنفس التي تتأثر وتطرأ عليها التغيّرات بسبب ما يحدث للجسد، لأنها متلبّسة حقًّا بلباس الجسد، في ألبستها الثلاثة، وهي الفكر والكلام والعمل.

שמחשבתו של האדם מלבשת את הנשמה ומקיפה מכל צד וממשיכה להטותה אל כל אשר תחפוץ ששם תהא משכן הנשמה והשראתה וכן בדו״מ [בדבור ומעשה]**.**

ففكر الإنسان يُلبس النفس ويحيط بها من كل جانب، ويحملها على التوجّه إلى حيث تشاء [الفكرة]، لكي يكون هناك مسكن النفس وموضع استقرارها؛ وكذلك الأمر في الكلام والعمل.

משא״כ אצלו ית׳ כתיב כי לא מחשבותי מחשבותיכם שאינו מקבל שום שינוי ח״ו [חס ושלום] **מבריאת העולמות.**

أما عنده تعالى، فقد كُتب: «فإن أفكاري ليست أفكاركم»؛ فهو لا يتغيّر أبدًا، حاشا، بسبب خلق العوالم.

5 **וכמו שהיה הוא לבדו קודם שנבה״ע** [שנברא העולם]**. כך הוא לבדו אחר שנבה״ע** [שנברא העולם]**. שאין העולמות תופסים מקום אצלו ית׳ כלל.**

وكما كان هو وحده قبل أن يُخلق العالم، فكذلك هو وحده بعد أن خُلق العالم؛ إذ لا تشغل العوالم أيَّ حيّز على الإطلاق بالنسبة إليه، تبارك.

והגם שהוא מחי׳ את כולם וצופה ומביט עד סוף כל הדורות בהשגחה פרטית על כל דרכי איש ועלילות מצעדי גבר.

ومع أنه يمنحها جميعًا الحياة، ويرصد وينظر إلى نهاية جميع الأجيال، بعناية خاصة بكل مسالك الإنسان وبأعمال خطوات المرء،

6 **וכמ״ש עיניך פקוחות על כל דרכי כו׳. אין זה אלא כמאמ׳** [כמאמר] **לפניך נגלו כל תעלומות. הכל גלוי וידוע לפניך.**

كما هو مكتوب: «عيناك مفتوحتان على جميع الطرق...»؛ وليس هذا إلا على نحو ما جاء في القول: «أمامك انكشفت كل الخفايا»؛ «كل شيء مكشوف ومعلوم أمامك».

פי׳ הכל גלוי וידוע. שהם נעשים בבחי׳ גילוי וידיעה לפניו אבל לא שייך עליו לומר שיודע בהם כידיעת האדם שידיעתו מלבשתו ומקפתו

ومعنى «كل شيء مكشوف ومعلوم» أنه يصير مكشوفًا ومعلومًا أمامه؛ لكن لا يصح أن يقال عنه إنه يعرفها كمعرفة الإنسان، التي تلبسه وتحيط به.

שהוא ית׳ רם ונשא מזה רבבות מדרגות עד אין קץ והוא קדוש ומובדל וג״פ [וג׳ פעמים] **קדוש ק״ק** [קדוש קדוש] **עד שהוי״ה צבאות להוות עולמות מלאכים ונשמות:**

فهو، تبارك، عالٍ ومتعالٍ عن هذا بربوات من المراتب التي لا نهاية لها؛ وهو قدوس ومنفصل، وقدوس ثلاث مرات: «قدوس، قدوس، قدوس»، إلى أن يكون [هو] «**ה׳ צבאות**»، ليُوجِد (**להוות**, lehavos) العوالم والملائكة والنفوس.

7 **וביאור ענין ג״פ** [ג׳ פעמים] **קדוש. הוא כי הנה ב׳ ההי״ן שבשם הוי״ה. ה׳ הראשונה בחי׳ מחשבה. וה׳ השניה בחי׳ דבור.**

وبيان معنى «قدّوس» ثلاث مرات هو الآتي: يضمّ اسم **ה׳** (**הוי׳** / **שם הוי׳**, Havayah) حرفَي **ה** (hei): فالحرف الأول هو مستوى (**בחינה**, bechinah) الفكر، والثاني مستوى الكلام.

והנה בחי׳ דבור הוא מקור התהוות העולמות מלאכים ונשמות. וכמ״ש בדבר ה׳ שמים נעשו וברוח פיו כל צבאם.

والآن، فإن مستوى الكلام هو مصدر نشوء العوالم والملائكة والنفوس، كما ورد: «بكلمة **ה׳** صُنعت السماوات، وبنفَس فمه كلّ جندها».

8 **וג׳ אותיות הראשונות הם ג״פ** [ג׳ פעמים] **קדוש שהוא השתלשלות מעילה לעילה כו׳ עד שיהיה בחי׳ ה׳ אחרונה בחי׳ דבור.**

والحروف الثلاثة الأولى هي «قدوس» ثلاث مرات، وهي سلسلة العوالم الهابطة (**השתלשלות**, hishtalshelus) من علة إلى علة، إلخ، حتى يبلغ الأمر مستوى الهاء الأخيرة، وهو مستوى الكلام.

כי כדי להיות ה׳ ראשונה בחי׳ מחשבה והתפשטות החיות והתהוות איזו הארה צ״ל תחלה בחי׳ יו״ד שהוא צמצום

فلكي تكون الهاء الأولى، وهي مستوى الفكر، وامتداد قوة الحياة وظهور أي إشعاع على الإطلاق، لا بد أولًا من مستوى اليود، وهو الانكماش (**צמצום**, tzimtzum).

שמא״ס ב״ה בעצמו לא היו העולמות יכולים לקבל הארה כלל ולא הי׳ [היה] **יכול להתהוות יש מאין כלל אלא ע״י צמצום וכמאמר מכלכל חיים בחסד.**

فمن اللامتناهي (**אין סוף**, Ein Sof)، تبارك، بذاته، لم يكن في وسع العوالم أن تتلقى أي إشعاع على الإطلاق، ولم يكن في وسع شيء أن ينشأ من لا شيء على الإطلاق، إلا بواسطة الانكماش، كما في القول: «يكفل (**מכלכל**, mechalkel) الحياة بالإحسان».

ופי׳ מכלכל מלשון כלי תוך כלי שלהיות חיים להחיות העולמות צ״ל צמצום בבחי׳ כלי תוך כלי כי הוא ית׳ חיי החיים כו׳:

ومعنى **מכלכל** مشتق من التعبير «وعاء (**כלי**, kli) داخل وعاء»: فلكي تكون هناك حياة تمنح الحياة للعوالم، لا بد من انكماش على هيئة وعاء داخل وعاء، لأنه، تبارك، حياة كل حياة، إلخ.

9 **והנה כתיב כי ביה ה׳ צור עולמים. ביו״ד נברא העוה״ב** [העולם הבא]**. פי׳ העוה״ב** [העולם הבא] **הוא תענוג הנשמות שנהנין מזיו השכינה כו׳.**

والآن، ورد: «فَإِنَّ اسم **ה׳** (**הוי׳** / **שם הוי׳**, Havayah) صاغ العوالم بـ«ياه (**יה**, Yah)»»؛ وبحرف اليود (**יו״ד**, yud) خُلِقَ العالم الآتي. والعالم الآتي هو لذة النفوس (**תענוג**, taanug)، التي تتلذذ بإشراق الحضور الإلهي (**שכינה**, Shechinah)، إلخ.

והתגלות תענוג זה הוא ע״י צמצום אא״ס [אור אין סוף] **ב״ה שהוא בחי׳ יו״ד כי מאא״ס** [מאור אין סוף] **ב״ה בעצמו ובכבודו כביכול לא היו הנשמות יכולים לקבל מאחר שהם בבחי׳ נברא וגבול והעוה״ב** [והעולם הבא] **עצמו הוא בחי׳ ה״א.**

وانكشاف هذه اللذة، **תענוג**، إنما يكون بواسطة الانكماش (**צמצום**, tzimtzum) للنور اللانهائي (**אור אין סוף**, Or Ein Sof)، تبارك؛ وهو مستوى حرف **יו״ד**. فالنفوس لا تستطيع أن تتلقى من النور اللانهائي نفسه، تبارك، ومن مجده، على سبيل التمثيل، لأنها كائنات مخلوقة ومحدودة. والعالم الآتي نفسه هو مستوى حرف **ה״א**.

וע"י יו"ד נברא שתענוג זה שמשיגים הוא בחי' יש. כמ"ש להנחיל אוהבי יש. ש"י עולמו' [עולמות]**. וכדי להתהוות יש מאין המוחלט צ"ל בחי' צמצום.**

وبواسطة حرف **יו"ד** خُلِق هذا، [أي] إنّ هذه اللذة التي تدركها [النفوس] هي مستوى الشيء (**יש**, yesh)، كما ورد: «لأورث محبّي **יש**»؛ [أي إنّ **יש** تعني] ثلاثمائة وعشرة عوالم. ولكي يُوجَد **יש** من العدم المحض، لا بدّ من مستوى **צמצום**.

10 **והנה שכר מצוה מצוה. פי' שהמצוה בעצמה ממשכת מתן שכרה וכמ"ש יגיע כפיך כי תאכל שע"י המצות שאדם עושה בעוה"ז הוא ממשיך להיות גילוי הג"ע** [הגן עדן] **שיומשך התגלות תענוג הנשמות.**

والآن: «أجر الوصية (**מצוה**, mitzvah) هو الوصية نفسها». ومعنى ذلك أن الوصية نفسها تُنزِل عطاء أجرها، كما جاء: «حين تأكل كدَّ يديك»؛ فمن خلال **מצות** التي يؤديها الإنسان في هذا العالم، يستجلب انكشاف جنة عدن، فتتجلّى لذّة النفوس.

וכמ"ש ויניחהו בג"ע [בגן עדן] **לעבדה אלו רמ"ח מ"ע** [מצות עשה]**. שעי"ז הוא עושה את הג"ע** [הגן עדן]**.**

كما جاء: «ووضعه في جنة عدن ليعملها»: وهذه هي الوصايا الإيجابية الـ248، إذ إنه من خلالها يصنع جنة عدن.

וזהו כל הנשמה תהלל יה. פי' תהלל ותאיר הארת והמשכת היו"ד שהיא בחי' הצמצום להיות בה' עלאה בחי' עוה"ב [עולם הבא] **שהיא בחי' יש מאין להנחיל אוהבי יש כנ"ל:**

وهذا هو قوله: «لتسبّح كلُّ نفسٍ **יה**». ومعناه أن «تسبّح» تعني أن [تجعل كل نفس] تُشعّ وتُنير إشعاعَ **יו"ד** وإنزالَه إلى الأسفل، وهو مستوى الانكماش (**צמצום**, tzimtzum)، لكي يكون في **ה"א עילאה** مستوى العالم الآتي، وهو مستوى «شيء من لا شيء»، «لأورث الذين يحبونني شيئًا قائمًا» (**יש**, yesh [وجود الشيء])، كما سبق ذكره.

11 **אך היינו כל הנשמה דייקא. כי נשמה מלשון נשימה שבאדם שהיא בחי' רו"ש** [רצוא ושוב]**. כי הנשמה היא כמ"ש אשום ואשוף יחד. ששואף ההבל ונכנס ויוצא.**

لكن المقصود هو «كل نفس (**נשמה**, neshamah)» تحديدًا. فكلمة **נשמה** مشتقة من كلمة «التنفّس (**נשימה**, neshimah)» عند الإنسان، وهو مستوى «الاندفاع والعودة». فالنفس هي كما ورد: «سأزفر وأستنشق معًا»: يستنشق المرء النفس، فيدخل ثم يخرج.

וע"ש [ועל שם] **זה נק' נשמה שהיא מקור כל הנשימות וכללותן. ולכן הלב דופק תמיד ברו"ש** [ברצוא ושוב]**.**

ولهذا سُمّيت **נשמה**، لأنها مصدر جميع الأنفاس وجامعها كلها. ولذلك ينبض القلب باستمرار بإيقاع الاندفاع والعودة.

משא״כ שאר כל האברים שוקטים ונחים. ועל עמדם יעמודו כי רוח החיות של הנפש הוא בדם הלב דוקא.

أما سائر الأعضاء فليست كذلك، إذ تسكن وتستريح وتظل ثابتة في مواضعها؛ لأن روح حياة النفس إنما تكون في دم القلب تحديدًا.

12 **והנה בחי׳ הרצוא של הנשמה הוא בחי׳ מס״נ** [מסירות נפש] **בק״ש** [בקריאת שמע]**. והיינו מסירת הרצון כי נפש הוא הרצון כמ״ש אין נפשי אל העם הזה כו׳.**

والآن، فإن مستوى «الركض» في النفس هو مستوى التضحية بالنفس (**מסירות נפש**, mesirus nefesh) في قراءة الشماع (**שמע**, Shema). أي إن الأمر هو تسليم الإرادة، لأن النفس (**נפש**, nefesh) تعني الإرادة، كما ورد: «نفسي (**נפשי**, nafshi) لا تتجه إلى هذا الشعب»، إلخ.

דהיינו שיעקור רצונו המלובש בהבלי עולם. ולהיות לו רק רצון א׳ לאביו שבשמים.

أي أن يقتلع إرادته المتلبسة بأباطيل العالم، وألا تكون له إلا إرادة واحدة: لأبيه الذي في السماء.

13 **וכמ״ש מי לי בשמים ועמך לא חפצתי בארץ. שאין לו חפץ ורצון אחר כלל.**

كما ورد: «من لي في السماء؟ ومعك لا أشتهي شيئًا في الأرض»؛ فليس له أي رغبة أو إرادة أخرى على الإطلاق.

והיינו בשומו ללבו שאין עוד מלבדו והכל בטל אליו ית׳. וכל הדברים שבעוה״ז הנפרדים ליש ודבר בפ״ע [בפני עצמו] **הוא רק לפי שנפלו בשבה״כ** [בשבירת הכלים]**.**

أي بأن يستحضر في قلبه أنه لا شيء سواه، وأن كل شيء في حالة إبطال الذات أمامه، تبارك وتعالى. وكل الأشياء في هذا العالم المنفصلة، بوصفها وجودًا قائمًا بذاته (**יש**, yesh) وشيئًا مستقلًا بذاته، ليست كذلك إلا لأنها سقطت في انكسار الأوعية.

14 **וכמ״ש לי הכסף ולי הזהב נאם ה׳ שהכסף והזהב הגשמיים הם נתגשמו בירידתם מטה בהשתלשלות רבות ועצומות. אבל במקורם למעלה הם לי ובטלים אלי לפי ששרשם הוא מבחי׳ נאם ודבר ה׳.**

وكما كُتب: «لي الفضة ولي الذهب، يقول **ה׳**»: فالفضة والذهب الماديان اكتسبا طابعهما المادي حين هبطا إلى أسفل فأسفل، عبر مراحل كثيرة وعظيمة من سلسلة العوالم الهابطة (**השתלשלות**, hishtalshelus)؛ أما في مصدرهما الأعلى فهما «لي»، وفي حال إبطال الذات (**ביטול**, bittul) أمامي، لأن أصلهما من مرتبة «يقول» (**נאם**, ne'um) ومن كلمة **ה׳**.

15 **וכל מה שיעמיק בזה ויותר מזה לבבו יבין שלא לנטות ולא לימשך בלתי לה׳ לבדו. ויהיה רצונו רק אליו ית׳ לדבקה בו עד מיצוי הנפש.**

وكلما تعمّق في هذا، بل وتجاوز ذلك، أدرك قلبه ألّا يميل ولا ينجذب إلى شيء سوى **ה׳** وحده. ولا تكون إرادته إلا متجهة إليه، تبارك وتعالى، ليلتصق به حتى تبذل النفس نفسها إلى آخرها.

ואחר שיהיה כך ברצוא יהיה כך בשוב להיות והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום על לבבך ודברת בם בשבתך בביתך ובלכתך בדרך כו׳

وبعد أن يكون على هذا النحو في «الاندفاع»، يكون على هذا النحو في «العودة»: «لتكن هذه الكلمات التي أوصيك بها اليوم على قلبك، وتحدّث بها حين تجلس في بيتك وحين تمشي في الطريق»، إلخ.

כי אין לו להקב״ה בעולמו אלא ד״א [ד׳ אמות] **של הלכה בלבד. פי׳ מאחר שהוא קדוש כו׳.**

إذ «ليس لِـ **קב״ה** في عالمه إلا أربعة أذرع من أحكام التوراة (**הלכה**, halachah) وحدها». أي: بما أنه قدوس، إلخ.

אין לו שייכות להיות שורה ומתלבש בעולם אלא ע״י ד״א [ד׳ אמות] **של הלכה שעי״ז נעשה דירתו ממש בתחתונים שהיא חכמתו ורצונו כו׳**

فلا صلة له بأن يحلّ في العالم ويتلبّس به إلا من خلال أربعة أذرع من **הלכה**؛ فمن خلالها يُقام حقًّا مسكنه في العوالم السفلى (**דירה בתחתונים**, dirah betachtonim)، وهو حكمته وإرادته، إلخ.

וזה כל האדם להיות רץ לבך ושוב לאחד כו׳ כי בע״כ [בעל כרחך] **אתה חי כו׳.**

وهذا هو شأن الإنسان كله: أن يكون [في حالة] «يركض قلبك، فعُد إلى الواحد»، إلخ، «فإنك تحيا رغمًا عن إرادتك»، إلخ.

16 **ובזה תהיה כל הנשמה תהלל יה כי ע״י אתעדל״ת** [אתערותא דלתתא] **אתעדל״ע** [אתערותא דלעילא]**. שע״י בחי׳ רצוא שבעבודת האדם כך הוא למעלה בחי׳ הסתלקות וצמצום אוא״ס** [אור אין סוף] **ב״ה.**

وبهذا «كلُّ نفسٍ تسبّح **יה**»، إذ من خلال استثارة من الأسفل (**אתערותא דלתתא**, isarusa dilesata) [تأتي] استثارة من الأعلى (**אתערותא דלעילא**, isarusa dileila). ومن خلال مرتبة «الاندفاع» في خدمة الإنسان، تكون في الأعلى كذلك مرتبة انحسار النور اللانهائي (**אור אין סוף**, Or Ein Sof) وانكماشه (**צמצום**, tzimtzum)، تبارك وتعالى.

וע״י בחי׳ שוב כך הוא בחי׳ המשכת אוא״ס [אור אין סוף] **ב״ה בהשתלשלות המדרגות למטה מטה כדי להאיר התגלות התענוג של הנשמות להתענג על ה׳.**

ومن خلال مرتبة «العودة»، تكون هناك كذلك مرتبة استجلاب **אור אין סוף**، تبارك وتعالى، عبر سلسلة المراتب الهابطة (**השתלשלות**, hishtalshelus)، نزولًا في المراتب إلى أسفل فأسفل، لكي يُنير انكشاف لذّة (**תענוג**, taanug) النفوس، فتتلذذ بـ **ה׳**.

וזהו ה׳ צלך כצל שהוא פונה אחרי האדם. כך הוא ית׳ כביכול צל שלך. והיינו על יד ימינך דהיינו ע״י אהבה במס״נ [במסירות נפש] **בבחי׳ רצוא כנ״ל.**

وهذا معنى: «**ה׳** ظلّك»: فكما أن الظلّ يتبع الإنسان وينعطف مع حركته، فكذلك هو، تبارك وتعالى، ظلّك على سبيل التمثيل. وهذا هو معنى «عند يمينك»، أي من خلال الحب والتضحية بالنفس (**מסירות נפש**, mesirus nefesh)، في مرتبة «الاندفاع»، كما ذُكر آنفًا.

וזהו נר הוי״ה נשמת אדם שנשמת אדם שהוא בחי׳ נשימה ברו״ש [ברצוא ושוב] **היא בחי׳ נר להאיר ולהמשיך אוא״ס** [אור אין סוף] **ב״ה בג״ע** [בגן עדן] **כו׳:**

وهذا معنى «نفس الإنسان مصباح **הוי׳**»: فنفس الإنسان، التي تتمثل مرتبتها في التنفّس بحالتي الاندفاع والعودة، هي مرتبة المصباح الذي يُضيء ويستجلب **אור אין סוף**، تبارك وتعالى، في جنة عدن، إلخ.

17 **אך כדי לבא למדרגת בחי׳ רו״ש** [רצוא ושוב] **הנ״ל א״א לאדם להגיע ע״י התבוננות בה׳ אחד ברוח בינתו לבד שמשכלו ובינתו לא תוליד אהבה כזו.**

لكن الإنسان لا يستطيع بلوغ مرتبة الاندفاع والعودة المذكورة آنفًا من خلال التأمل في أن **ה׳** واحد، اعتمادًا على روح فهمه وحدها؛ ففكره وفهمه لن يولّدا حبًا كهذا.

הגם שע״פ שכלו ותבונתו יבין שכך יאתה מ״מ לא יגרום כח המושך בפו״מ [בפועל ממש]

ومع أنه سيفهم بعقله وفهمه أن هذا هو اللائق، فإن ذلك، مع هذا، لن يولّد في الواقع العملي قوة الجذب التي تجذبه [هو].

אלא עז״נ [על זה נאמר] **כי אתה נרי הוי״ה. אתה הוא בחי׳ תומ״צ** [תורה ומצות]**. כי א״ת הם בחי׳ אותיות התורה מא׳ ועד ת״ו.**

بل في هذا قيل: «لأنك أنت (**אתה**, atah) سراجي، اسم **ה׳** (**הוי' / שם הוי'**, Havayah)». أما كلمة «أنت» فهي مستوى التوراة والوصايا (**מצוות**, mitzvos)؛ فإن الحرفين **א** (alef) و**ת** (tav) هما مستوى حروف التوراة، من **א** إلى **ת**.

18 וה׳ הוא בחי׳ המצות. ועי״ז וה׳ יגיה חשכי שיש חשך המחשיך ומונע מלהאיר אור האהבה לה׳ הגם שיתבונן שכך יאתה. והוא חשך הגוף ונפש החיונית המלבישים את נפש האלקית.

والحرف **ה** (hei) هو مستوى الوصايا (**מצות**, mitzvos). ومن خلال ذلك: «ويُنير اسم **ה׳** (**הוי'** / **שם הוי'**, Havayah) ظلمتي»؛ إذ توجد ظلمة تُظلِم وتحول دون إشراق نور المحبة لـ **ה׳**، مع أنه يتأمل أن هذا هو ما ينبغي. وهذه هي ظلمة الجسد والنفس الحيوية اللذين يلبسان النفس الإلهية (**נפש האלקית**, nefesh elokis).

וצ״ל תחלה סומוע״ט [סור מרע ועשה טוב] **ע״י שיהי׳** [שיהיה] **ממארי דחושבנא ממעשים ודבורים ומחשבו׳** [ומחשבות] **אשר לא לה׳ המה כל ימי חיי הבלו כל חד לפום מאי דידע בנפשו נגעי לבבו**

وينبغي أولا «الإعراض عن الشر وفعل الخير»، وذلك بأن يكون المرء من «أصحاب المحاسبة»، [محصيا] الأعمال والأقوال والأفكار التي لم تكن لأجل **ה׳** طوال أيام حياته الزائلة، كلٌّ بحسب ما يعرفه في نفسه من «أدواء قلبه»،

שהם המונעים ומעכבים את אור האהבה כי כל איש אשר בו מום לא יקרב לחם אלקיו לא יגש להקריב כו׳.

فهذه هي التي تمنع نور المحبة وتعيقه. إذ «كل رجل به عيب لا يقترب ليقدّم خبز **אלקיו**؛ ولا يدنُ ليقدّم»، إلخ.

19 וכדכתיב ותמימים ינחלו טוב ואין טוב כו׳. משא״כ בעלי מומין שבעלי מומין פסולין לגבי מזבח.

كما هو مكتوب: «والكاملون يرثون الخير»، و«لا خير...» إلخ. وليس الأمر كذلك عند أصحاب العيوب، إذ إن ذوي العيوب [من الحيوانات] غير صالحين للمذبح.

ואף אם עלו ע״ג [על גבי] **מזבח מורידין אותן. וכשם שהוא בקרבנות כך הוא בכל אשר יקריב נפשו לה׳ כל איש אשר בו מום לא יוכל ליקרב בק״ש** [בקריאת שמע] **להיות לו מס״נ** [מסירות נפש] **באמת**

وحتى لو أُصعدت إلى المذبح، فإنها تُنزَل عنه. وكما هو الأمر في القرابين، كذلك هو الأمر مع كل من يقدّم نفسه لـ **ה׳**: فأي رجل فيه عيب لا يستطيع أن يقترب في قراءة **שמע** (Shema؛ فقرة التوحيد في الصلاة)، بحيث تكون له التضحية بالنفس (**מסירות נפש**, mesirus nefesh) على الحقيقة.

ומורידים אותו מלמעלה ומפילים אותו למטה עד אשר ישוב אל ה׳ וירחמהו כו׳. ואז נותנים לו סיוע מלמעלה להיות מעורר את האהבה לה׳ בק״ש [בקריאת שמע].

ويُنزلونه من الأعلى ويطرحونه إلى الأسفل حتى يعود إلى **ה׳**، فيرحمه، إلخ. وعندئذ يُعان من الأعلى على إثارة الحب لـ **ה׳** في قراءة **שמע**.

20 **והנה בחי׳ זו נק׳ בת בחי׳ מקבל שאין נפשו בטילה להו׳ במס״נ** [במסירות נפש] **בטבע עד אשר יערה עלי׳** [עליה] **רוח ממרום ועז״נ** [ועל זה נאמר] **שמעי בת וראי והטי אזנך ושכחי עמך ובית אביך.**

وهذا المستوى يُسمّى «ابنة»، أي مستوى المتلقّي: شخصٌ لا تكون نفسه بطبيعتها في حالة إبطال الذات (**ביטול**, bittul) أمام **ה׳** بالتضحية بالنفس (**מסירות נפש**, mesirus nefesh)، حتى يُسكب من الأعالي [عليها] روحٌ. وعن ذلك قيل: «اسمعي يا ابنة، وانظري، وأميلي أذنك، وانسي شعبك وبيت أبيك».

פי׳ עמך ובית אביך. היינו מה שהורגלת בו ונמשכת אחריהם בהבלי העולם. עכ״פ [על כל פנים] **שכחי לפנות דעתך לקבל ע״ע** [על עצמו / על עצמך] **עומ״ש** [עול מלכות שמים] **שצריך להיות כלי לקבל את אור האהבה הבאה מלמעלה.**

والمراد بقول «شعبك وبيت أبيك» ما اعتدت عليه وانجذبت وراءه من أباطيل العالم. فعلى الأقل، انسَ [ذلك] لتُفرغ ذهنك، فتقبل على نفسك نير ملكوت السماء، أي قبول النير (**קבלת עול**, kabbalas ol)، إذ لا بد أن تكون وعاءً لتلقّي نور المحبة الآتي من الأعلى.

21 **ואזי ויתאו המלך יפיך. יופי ההארה שיאיר את האהבה שהיא בחי׳ נר כנ״ל. ועז״נ** [ועל זה נאמר] **תתן אמת ליעקב.**

ثم «يشتهي الملك جمالك»: أي جمال الإشراق الذي ينير الحب، وهو مستوى السراج، كما تقدم. وفي هذا قيل: «تمنح الحقيقة ليعقوب (**יעקב**)».

כי נש״י [נשמות ישראל] **הם ב׳ בחי׳ יעקב וישראל. ישראל הוא בחי׳ כי שרית ותוכל שכבר גבר ונצח המלחמה**

لأن أرواح إسرائيل (**ישראל**) هي من مستويين: يعقوب وإسرائيل. وإسرائيل هو مستوى «لأنك جاهدت وغلبت»: فقد تغلّب بالفعل وانتصر في المعركة.

משא״כ יעקב יו״ד עקב דהיינו שירד מטה בבחי׳ עקב אלא שיש לו בחי׳ יו״ד בראשו שאליו יומשך ממטה למעלה.

أما يعقوب، فيُقرأ اسمه على أنه «اليود والكعب» (**יו״ד עקב**, yud eikev): أي إنه هبط إلى أسفل، إلى مستوى الكعب، غير أن له مستوى حرف اليود عند رأسه، وإليه يكون انجذابه من الأسفل إلى الأعلى.

ועדיין אין לו בחי׳ אמת בנפשו בטבע ממש. רק שה׳ יתן אמת ע״י סיוע מלמעלה.

ولا يزال مستوى الحقيقة في نفسه غير متأصل في طبيعته ذاتها؛ وإنما يمنحه **ה׳** الحقيقة بمعونة تأتيه من الأعلى.

וחסד לאברהם פי׳ שיהיה בחי׳ אברהם הוא בחי׳ האהבה שהיא באה בתורת חסד מלמעלה. וכ״ז [וכל זה] **הוא מימי קדם מבחי׳ תשובה שקדמה לעולם:**

«الإحسان (**חסד**, Chesed) لإبراهيم (**אברהם**)»: يعني ذلك أن مستوى إبراهيم هو مستوى الحب الذي يأتي عطيةً من الإحسان من الأعلى. وكل هذا هو «منذ الأيام القديمة»، من مستوى التوبة (**תשובה**, teshuvah) التي سبقت العالم.

22 **וביאור ענין אחותי. הוא בחי׳ ומדרגת מארי תורה שתורתם אומנתם כי במעלת התורה איתא במדרש מצינו שויתר הקב״ה על ג״ע** [גילוי עריות] **וש״ד** [ושפיכות דמים]**. ולא ויתר על בטול תורה.**

وبيان معنى «أختي»: أنه مستوى ومقام أرباب التوراة، الذين التوراة مهنتهم. ففي بيان عظمة التوراة، جاء في الميدراش: «نجد أن **ה׳** تجاوز عن العلاقات الجنسية المحرّمة وسفك الدماء، لكنه لم يتجاوز عن إهمال دراسة التوراة».

והענין כי הנה עסק התורה הוא המשכת דירתו ית׳ בתחתונים

وبيان الأمر أن الاشتغال بالتوراة هو إنزال «مسكنه في العوالم السفلى» (**דירה בתחתונים**, dirah betachtonim)، تبارك وتعالى.

כי כל עניני התורה אסור ומותר. כשר ופסול. טמא וטהור. הוא רק הבדלה בין טוב לרע. וכמ״ש להבדיל בין החיה הנאכלת ובין כו׳.

فإن جميع أحكام التوراة، من المحرّم والمباح، والصالح وغير الصالح، والنجس والطاهر، ليست إلا تمييزًا بين الخير والشر، كما ورد: «للتمييز بين الحيوان الذي يجوز أكله وبين...» إلخ.

23 **והנה כתיב בי מלכים ימלכו. ואמרו מתניתין מלכתא שהיא כמלך שמצוה לעשות כך וכך כו׳ כמ״ש במ״א.**

والآن، كُتب: «بي يحكم الملوك»، وقيل: «المِشناه ملكة»، إذ هي كملك يأمر بفعل كذا وكذا، إلخ، كما شُرح في موضع آخر.

והנה כתיב אם תגביה כנשר כו׳. משם אורידך נאם ה׳ שנאם ה׳ ודבורו הוא המוריד ומשפיל הקליפות וס״א [וסטרא אחרא] **למטה ויתפרדו כל פועלי און.**

وكُتب: «وإن حلّقتَ عاليًا كالنسر»، إلخ، «فمن هناك أُنزلُك، يقول **ה׳**»: فـ«قول» **ה׳** وكلامه هو ما يُنزل القشور (**קליפות**, kelipos) والجانب الآخر (**סטרא אחרא**, sitra achra) ويخفضهما إلى الأسفل، و«يتبدّد جميع فاعلي الإثم».

וכך האדם ע״י עסקו בתורה. ומבדיל בין איסור והיתר. ובין כשר לפסול כנ״ל. הנה הוא מוריד האיסור והפסול ומדחהו למטה ע״י דבר ה׳ אשר בפיו זו דבר הלכה

وهكذا يكون الأمر مع الإنسان، من خلال انشغاله بالتوراة: فهو يميّز بين المحظور والمباح، وبين ما هو كوشير وما هو غير صالح، كما ذُكر أعلاه؛ وبذلك يُنزل المحظور وغير الصالح ويدفعهما إلى الأسفل، بواسطة «كلمة **ה׳**» التي في فمه، «وهذا هو كلام الهلاخاه (**הלכה**, halachah)».

נתקיים בו ועל ידו משם אורידך נאם ה׳ ולכן נק׳ ישראל אחים וריעים להקב״ה. וכמ״ש להנחיל אוהבי יש. למען אחי וריעי כו׳:

[وهكذا] يتحقق فيه وبواسطته: «فمن هناك أُنزلُك، يقول **ה׳**». ولذلك يُدعى إسرائيل إخوةً ورفقاء للقدوس المبارك (**קב״ה** / **קודשא בריך הוא**, kudsha brich hu)، كما كُتب: «لأورث الذين يحبّونني الوجود (**יש**, yesh)»، و«من أجل إخوتي ورفقائي»، إلخ.

24 **וזהו הקל קול יעקב והידים ידי עשו. שבזמן שהקל קול יעקב אין ידי עשו שולטות בו.**

وهذا هو معنى: «الصوت هو صوت يعقوب (**יעקב**)، واليدان هما يدا عيسو (**עשו**)»: ففي الوقت الذي يكون فيه الصوت صوت يعقوب، لا تتسلط أيدي عيسو عليه.

כי אין יניקה לחיצונים מאחר שמבדילים ומבררים. והיינו בזמן שהקל קול. פי׳ שהקול עליון הוא דבר ה׳ מתחבר בקול שלמטה

فليس للقوى الخارجية ما تستمد منه قوتها، إذ يفصل [المرء] وينقّي. وهذا هو معنى «حين يكون الصوت صوتًا»: أي إن الصوت العلوي، وهو كلمة **ה׳**، يتصل بالصوت السفلي،

להיות כמ״ש ואשים דברי בפיך וכתיב ודברי אשר שמתי בפיך דברי ממש שאז הוא בחי׳ מתניתין מלכתא.

ليكون ذلك كما هو مكتوب: «وجعلت كلامي في فمك»، وكما كُتب: «وكلامي الذي جعلته في فمك»؛ فهي كلامي حقًّا. إذ يكون ذلك حينئذٍ في مستوى (**בחינה**, bechinah) «المِشناه (**משנה**) ملكة».

25 **ובחי׳ זו נק׳ אחותי רעיתי יונתי תמתי. א״ת** [אל תקרי] **תמתי אלא תאומתי שנעשו בחי׳ אחים תאומים ממש כביכול.**

ويُسمّى هذا المستوى: «أختي، حبيبتي، حمامتي، كاملتي (**תמתי**, tamasi)». لا تُقرأ **תמתי**، بل **תאומתי**، أي توأمي (**תאומתי**, te’omasi): فهما يصيران، كما لو كان، أخوين توأمين حقًّا.

אך כל האומר אין לי אלא תורה אפי׳ [אפילו] **תורה אין לו. כי מעלת התורה היא משום דאורייתא וקובה״ה** [וקודשא בריך הוא] **כולא חד.**

لكن «من يقول: ليس لي سوى **תורה**، فليس له حتى **תורה**». فعظمة **תורה** ناشئة من أن **תורה** والقدوس المبارك (**קב״ה / קודשא בריך הוא**, kudsha brich hu) واحدٌ تمامًا.

26 **וצ״ל גם באדם למס״נ** [למסירות נפש] **באחד שמשם מקור התורה ולהיות לו רק רצון א׳ כו׳ כנ״ל.**

وينبغي أيضًا للإنسان أن يتحلى بالتضحية بالنفس (**מסירות נפש**, mesirus nefesh) في «واحد»، إذ منه مصدر التوراة، و[عليه أن] تكون له إرادة واحدة فقط، إلخ، كما ذُكر أعلاه.

שעי״ז הוא ממשיך גילוי התורה שמשם מקור חוצבה ושרשה דאורייתא מחכ׳ [מחכמה] **נפקת. וכתיב ויקם עדות ביעקב ותורה שם בישראל. פי׳ כי הנה יש ב׳ בחי׳ ישראל ויעקב.**

فبهذا يستجلب انكشاف التوراة، إذ من هناك مصدرها الذي نُحتت منه وجذرها: «فالتوراة تصدر عن الحكمة (**חכמה**, Chochmah)». وقد كُتب: «أقام شهادة في يعقوب (**יעקב**)، وجعل توراة في إسرائيل (**ישראל**)». والمعنى أن هناك مستويين: إسرائيل ويعقوب.

27 **וכנגד זה יש ב׳ בחי׳ בתורה עדות ותורה. ומבחי׳ יעקב נמשך בחי׳ עדות ומבחי׳ ישראל נמשך בחי׳ תורה.**

وفي مقابل ذلك، توجد في التوراة درجتان: الشهادة والتوراة. فمن مستوى يعقوب (**יעקב**) يُستمدّ مستوى الشهادة، ومن مستوى إسرائيل (**ישראל**) يُستمدّ مستوى التوراة.

וכמ״ש ועשיתם אתם אתם כתיב. וכתיב אשר יעשה אתם האדם. כי ע״י האדם נמשך בחי׳ תומ״צ [תורה ומצות]**.**

وكما ورد: «وتعملونها» (**אותם**, osam)، وقد كُتبت [بحيث يمكن قراءتها] «أنتم» (**אתם**, atem). وورد أيضًا: «ما يفعله الإنسان» (**אותם**). إذ إن مستوى التوراة والوصايا (**תומ״צ**, mitzvos) يُستمدّ بواسطة الإنسان.

והיינו ע״י מס״נ [מסירות נפש] **באחד שאז כל הנשמה תהלל יה כו׳ כנ״ל. ובחי׳ זו נקראת אמי שהוא בחי׳ אם הבנים.**

أي إن ذلك يكون بالتضحية بالنفس (**מסירות נפש**, mesirus nefesh) عند «واحد»، إذ عندئذٍ «كل نفس تمجّد **יה**»، إلخ، كما سبق ذكره. ويُسمّى هذا المستوى «أمّي»، وهو مستوى «أمّ الأبناء».

שהיא היא המוליד הגילוי אלקות אוא״ס [אור אין סוף] **ב״ה בג״ע** [בגן עדן] **ותענוג הנשמות זו תורה ועבודה כו׳. ולע״ל** [ולעתיד לבוא] **כתיב רני ושמחי בת כו׳. שבחי׳ בת תעלה ביתר שאת כנ״ל. ולהיות אשת חיל עט״ב** [עטרת בעלה] **כו׳ כמ״ש במ״א:**

فهي التي تلد انكشاف الألوهية، النور اللانهائي (**אור אין סוף**, Or Ein Sof)، تبارك وتعالى، في جنّة عدن، وتُحدث لذّة النفوس؛ وهذا هو التوراة والخدمة، إلخ. وأما في الزمن الآتي، فقد كُتب: «هتفي وابتهجي يا ابنة»، إلخ؛ فمستوى «الابنة» سيعلو علوًّا أعظم، كما سبق، وستكون «امرأة ذات بأس، تاج زوجها»، إلخ، كما ورد في موضع آخر.

LikuteiTorah.com
الباراشا الحاسيدية

حول هذه الطبعة

.the English translationو This edition contains the Hebrew text

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

.Our English translation, made from the Hebrew without Kehot’s notes: CC BY-NC 4.0

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Shuls, schools and non-profit projects may copy, print and share it freely, and may ask for donations to cover the cost of printing; it may never be sold. Credit Kehot Publication /Society and likuteitorah.com. https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0

الترجمة العربية والشروح: أُعدّت لموقع LikuteiTorah.com بمساعدة الذكاء الاصطناعي (openai/gpt-6-luna-pro:batch)، وقورنت بالنص العبري وبموقع سفاريا؛ ولم يراجعها محرر بشري بعد. يرجى التحقق من كل ما هو مهم بالرجوع إلى النص العبري.

طلب الريبي أن تُدرَس مَاماريم باراشا الأسبوع، «الباراشا الحسيدية»، خلال ذلك الأسبوع، موزعة على أيامه السبعة (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306–309). لماذا ندرسها، وما بركات الريبي: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

مشروع مجاني غير تجاري؛ لا يُباع هنا شيء. والمشروع غير تابع لكيهوت أو سفاريا أو مكتبة لوبافيتش. © likuteitorah.com

من likuteitorah.com/ar/torah-ohr/mikeitz/7/

إهداء تكريمًا لـ

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ״ל

والد الريبي، ريب ليفي يتسحاق